

Etätyöohjeen päivittäminen

Kunnanhallitus 02.02.2023 § 37
11/01.01.00/2023

Etätyöllä tarkoitetaan joustavaa ja sovittuihin sääntöihin perustuvaa ansiotyötä, jota voidaan tehdä myös varsinaisen työpaikan ulkopuolella. Olennaista etätyölle ovat ajasta ja paikasta riippumattomat työjärjestelyt, joissa tietotekniikalla ja tietoliikenneyhteyksillä on keskeinen rooli. Työaika voi olla joko kokonaan etätyötä tai vain osittain.

Etätyötä voidaan tehdä työnantajan tiloissa, niiden ulkopuolella, esimerkiksi työntekijän kotona, työnantajan eri toimipisteissä, eri etyökohteissa, asiakkaan luona tai kotimaan työmatkoilla. Etätyötä voidaan tehdä työ- ja virkasuhteessa ja siihen sovelletaan kaikkia työ- ja virkasuhdetta koskevia lakeja ja sopimuksia.

Osasta uusia käytäntöjä on sovittu tarkoin työnantajan ja työntekijän kesken, osa muotoutuu ilman muodollisia menettelytapoja. Jotta uusien työmuotojen soveltamisessa onnistutaan, työkuultuuria tulee muuttaa kontrolloivasta luottamukseen perustuvaksi.

Etätyötä ei ole kuitenkaan työ, jota työn luonteen vuoksi tehdään työnantajan työtilojen ulkopuolella. Esimerkiksi neuvottelut asiakkaan luona ja kokoukset työpaikan ulkopuolella eivät ole etätyötä.

Koronapandemian aikana vuosina 2020-2022 etätyö tuli yleiseksi ja ajoittain pakolliseksi niille henkilölle, joiden työn luonne mahdollisti työskentelyn etänä. Etätyöstä tai ainakin hybridityöstä, jota tehdään osin työpaikasta riippumattomasti, on tullut normaali työskentelytapa useissa työyhteisöissä.

Etätyön yleistyessä on kiinnitetty aiempaa enemmän huomiota etätyön hyödyihin ja haittoihin. Niihin vaikuttaa se, millaisesta työstä ja työtehtävistä on kyse. Etätyöhön houkuttelevat lähinnä työn hallintaan, luovuuteen ja työhön keskittymiseen liittyvät tekijät. Suomessa etätyötä, yhä yleisemmin sen liikkuvia muotoja, tekevät lähinnä ylemmät toimihenkilöryhmät. Heille etätyö merkitsee lisääntyntä työelämän joustavuutta.

Etätyön hyötyjä ja haittoja voidaan tarkastella sekä työntekijän, työnantajan että koko työyhteisön kannalta. Hyötyihin voidaan lukea edellä kuvatus joustavuuden lisäksi lisääntynyt työrauha ja työtehon paraneminen, mutta myös esimerkiksi vajaakuntoisten mahdollisuudet osallistua työelämään sekä työskentelymahdollisuudet poikkeustilanteissa, kuten liikenne-este ja huono keli. Etätyöstä voi muodostua myös kilpailutekijä rekrytoitaessa henkilökuntaa.

Suurimpia etätyöhön liitettyjä huolenaiheita ovat tutkimusten mukaan työajan, paikan, työn ja muun elämänpiirin rajojen hämärtyminen, vähäiset mahdollisuudet päästä osallistumaan ja vaikuttamaan työpaikan asioihin ja sosiaalisen vuorovaikutuksen ja tuen niukkuus.

Etätyön tekemiseen liittyviä käytäntöjä on perusteltua tarkistaa. Osasta uusia käytäntöjä sovitaan työnantajan ja työntekijän kesken, osa muotoutuu ilman muodollisia menettelytapoja. Jotta uusien työmuotojen

soveltamisessa onnistutaan, työkulutturia tulee muuttaa kontrolloivasta luottamukseen perustuvaksi. Etätöiden tekeminen edellyttää esimiestyön uudistumista ja panostamista etäjohtamiseen.

Tarkastuslautakunta on kiinnittänyt huomiota Pelkosenniemen kunnan etätyökäytäntöihin vuoden 2021 arviointikertomuksessaan.

Esityslistan liitteenä on luonnos etätyöohjeesta, joka sisältää myös etätyösopimusohjan. Luonnos on ollut henkilökunnan kommentoitavana kunnan intrassa 10.-21.1.2023. Henkilökunnan kommentit on toimitettu nimettömänä kunnanhallitukselle tiedoksi sähköpostitse.

Valmistelija	Kunnanjohtaja Päivi Vauhkonen, 040 157 7045
Esittelijä	Kunnanjohtaja
Päätösesitys	Kunnanhallitus päättää 1) hyväksyä etätyöohjeen esityslistan liitteen mukaisena, 2) lähettää etätyöohjeen tiedoksi yhteistoimintaryhmälle (YT-ryhmä) ja tarkastuslautakunnalle
Käsittely	<p>Pekka Arvola esitti, että etätyöohje käytäisiin kokouksessa läpi kohta kohdalta. Kunnanhallitus kävi ohjeen kohta kohdalta kokouksessa.</p> <p>Markku Kankaanranta esitti, että ohjeisiin tulee tarkentaa, että ylitöihin määrätään, jos tilanne vaatii. Hän myös esitti, että muutetaan ohjetta tältä osin: poikkeuksellisesti ja perustelluista syistä etätyötä voi tehdä määräajan myös esimerkiksi vuoroviikoin. Esitystä kannatettiin.</p> <p>Heidi Kaarnattu esitti, että täsmennetään etätyöohjetta siten, että erikseen sovittavissa voi olla mahdollista tehdä poikkeuksellinen pidempijaksoinen etätyöjakso. Esitystä kannatettiin.</p>
Päätös	Päätösesitys hyväksyttiin siten, että etätyöohjeeseen tehdään seuraavat muutokset: -poikkeuksellisesti ja perustelluista syistä etätyötä voi tehdä määräajan myös esimerkiksi vuoroviikoin -erikseen sovittavissa voi olla mahdollista tehdä poikkeuksellinen pidempijaksoinen etätyöjakso.
Tiedoksi	Kunnan henkilöstö erillisen suunnitelman mukaisesti YT-ryhmä Tarkastuslautakunta
Muutoksenhaku	Päätökseen, joka koskee vain asian valmistelua tai täytäntöönpanoa, ei saa kuntalain 136 §:n mukaan hakea muutosta.